

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (осми състав)

12 септември 2018 година *

„Преюдициално запитване — Въздушен транспорт — Регламент (ЕО) № 261/2004 — Член 8, параграф 1 — Възстановяване на цената на билет при отмяна на полет — Комисиона, събирана от лице, което действа като посредник между пътника и въздушния превозвач при закупуването на билета — Включване“

По дело C-601/17

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Amtsgericht Hamburg (Районен съд Хамбург, Германия) с акт от 6 октомври 2017 г., постъпил в Съда на 18 октомври 2017 г., в рамките на производство по дело

Dirk Harms,

Ann-Kathrin Harms,

Nick-Julius Harms,

Tom-Lukas Harms,

Lilly-Karlotta Harms,

Emma-Matilda Harms,

срещу

Vueling Airlines SA,

СЪДЪТ (осми състав),

състоящ се от: J. Malenovský (докладчик), председател на състава, D. Šváby и M. Vilaras, съдии,

генерален адвокат: Y. Bot,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за Vueling Airlines SA, от B. Liebert, Rechtsanwältin,

* Език на производството: немски.

- за полското правителство, от В. Majczyna, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от G. Braun и N. Yerrell, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 8, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 година относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети, и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 295/91 (ОВ L 46, 2004 г. 1, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 12, стр. 218).
- 2 Запитването е отправено в рамките на правен спор, страни по който са г-н и г-жа Harms и четирите им деца и Vueling Airlines SA по повод възстановяването на цената на билети, закупени посредством Opodo Ltd.

Правна уредба

- 3 Определението за понятието „билет“ в член 2, буква е) от Регламент № 261/2004 е „валиден документ, даващ право на транспорт, или нещо еквивалентно на нехартиен носител, включително електронна форма, издаден или одобрен от въздушния превозвач или негов упълномощен представител“.
- 4 Член 5 от посочения регламент е озаглавен „Отмяна“ и параграф 1 от него предвижда:
„При отмяна на полет съответните пътници:
а) получават помощ от оперирания въздушен превозвач по член 8;
[...].“
- 5 Член 8 от посочения регламент е озаглавен „Право на възстановяване [на] стойността на билетите или премаршрутиране“ и параграф 1 от него гласи:
„Когато се прави позоваване на този член, на пътниците се предлага избор между:
а)
– възстановяване до седем дни по силата на член 7, параграф 3, на пълната стойност на билета на цената, на която е купен, [...]
– обратен полет до първоначалния пункт на излитане [...]
[...].“

- 6 Член 10 от същия регламент е озаглавен „Настаняване на място в по-висока/по-ниска класа“ и параграф 2 от него предвижда:

„Ако опериращ въздушен превозвач настани пътник на място в салон с по-ниска класа от тази, за която е купен билетът, той в рамките на седем дни, по силата на член 7, параграф 3, възстановява:

- а) 30 % от цената на билета за всички полети до 1 500 километра; или
- б) 50 % от цената на билета за всички полети на територията на Общността за над 1 500 километра [...], и за всички други полети между 1 500 и 3 500 километра; или
- в) 75 % от цената на билета за всички полети, попадащи под букви а) или б), [...].“

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

- 7 Г-н Harms закупува на интернет страницата opodo.de билети, с които съпругата му, той и четирите им деца могат да пътуват от Хамбург (Германия) до Фаро (Португалия) през Барселона (Испания) с полет, извършван от авиокомпания Vueling Airlines. Opodo фактурира на г-н Harms за тази покупка сумата 1108,88 EUR и му изпраща съответното потвърждение, в което е указана посочената сума без допълнително уточнение. Същевременно Opodo превежда сумата 1031,88 EUR на Vueling Airlines.
- 8 Полетът, който семейство Harms е трябвало да извърши, обаче не е осъществен съобразно предвидения от Vueling Airlines план за пътуване, като според запитващата юрисдикция това положение следва да се приравни на отмяна на полет по смисъла на Регламент № 261/2004.
- 9 Пред запитващата юрисдикция г-н и г-жа Harms, които действат от свое име и от името на четирите си деца, поддържат, че по силата на член 8, параграф 1, буква а) от Регламент № 261/2004 Vueling Airlines е длъжно да им възстанови в пълен размер сумата 1108,88 EUR, която им е фактурирана от Opodo. Vueling Airlines не оспорва основателността на това искане в частта относно сумата 1031,88 EUR, преведена му от Opodo, като посочва, че става въпрос за цената на закупените от г-н Harms билети. То обаче счита, че не трябва да възстановява на г-н Harms разликата между тази сума и сумата 1108,88 EUR, получена от Opodo, като изтъква, че разликата от 77 EUR не е част от посочената цена.
- 10 При тези обстоятелства Amtsgericht Hamburg (Районен съд Хамбург, Германия) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли понятието „възстановяване [...] по силата на член 7, параграф 3 на пълната стойност на билета на цената, на която е купен“, [съдържащо се в] член 8, параграф 1, буква а) от Регламент № 261/2004, да се тълкува в смисъл, че с него се има предвид сумата, която пътникът е заплатил за съответния билет, или следва да се има предвид сумата, която ответният въздушен превозвач действително е получил, когато в процедурата по резервиране е участвало предприятие посредник, което получава разликата между платеното от пътника и полученото от въздушния превозвач, без да оповести това?“.

По преюдициалния въпрос

- 11 С въпроса си запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали Регламент № 261/2004, и по-специално член 8, параграф 1, буква а), трябва да се тълкува в смисъл, че цената на билета, която следва да се вземе предвид, за да се определи подлежащата на

- възстановяване сума, дължима от въздушния превозвач на пътник при отмяна на полет, включва разликата между платената от пътника сума и сумата, получена от въздушния превозвач, която разлика съответства на комисиона, събирана от лице, действащо като посредник между посочените две лица.
- 12 Съгласно член 8, параграф 1, буква а) от Регламент № 261/2004 във връзка с член 5, параграф 1, буква а) от този регламент при отмяна на полет въздушният превозвач е длъжен да окаже на съответните пътници помощ, като им предложи по-специално възстановяване на стойността на билета на цената, на която е купен, както и, според случая — обратен полет до първоначалния пункт на излитане.
 - 13 В текста на член 8, параграф 1, буква а) от Регламент № 261/2004 се прави пряка връзка между понятието „билет“ и израза „цената, на която е купен“, като такъв билет може да бъде закупен от съответните пътници или направо от въздушния превозвач, или чрез посредник като например упълномощен представител, посочен в член 2, буква е) от Регламент № 261/2004.
 - 14 Когато, както е в главното производство, този посредник събира от пътник комисиона на това основание, възниква въпросът дали и доколко посочената комисиона съставлява част от цената от билета, която съответният въздушен превозвач следва да възстанови на посочения пътник при отмяна на съответния полет.
 - 15 В това отношение в общ план следва да се отбележи, че Регламент № 261/2004 има за цел не само да гарантира високо равнище на защита на пътниците, а също и да осигури баланс на интересите на пътниците и на въздушните превозвачи (решение от 19 ноември 2009 г., *Sturgeon и др.*, С-402/07 и С-432/07, EU:C:2009:716, т. 67).
 - 16 С оглед на тези цели следва да се приеме, че макар комисиона, която посредник събира от пътник при покупката на билет, по принцип трябва да се разглежда като съставляваща част от цената, подлежаща на възстановяване на този пътник при отмяна на съответния полет, по отношение на нейното включване трябва да се прилагат определени ограничения с оглед на интересите на въздушните превозвачи, които то засяга.
 - 17 В това отношение от член 2, буква е) от Регламент № 261/2004 следва, че „билет“ представлява документ, или нещо еквивалентно на нехартиен носител, включително електронна форма, издаден или одобрен от въздушен превозвач или негов упълномощен представител. От това определение следва, че ако този билет не е издаден от самия въздушен превозвач, различните му елементи, включително неговата цена, трябва във всички случаи да бъдат одобрени от него и следователно не могат да бъдат определяни без негово знание.
 - 18 Това тълкуване е подкрепено от практиката на Съда, от която следва, че частичното възстановяване на „цената на билет“, предвидено в член 10, параграф 2, букви а)—в) от Регламент № 261/2004, в случай че въздушният превозвач настани пътник на място в салон с по-ниска класа от тази, за която той си е купил билет, трябва да се определи като се вземат предвид само „неизбежните“ компоненти на тази цена, в смисъл, че е необходимо те да бъдат платени, за да се ползват в замяна предлаганите от въздушния превозвач услуги (решение от 22 юни 2016 г., *Mennens*, С-255/15, EU:C:2016:472, т. 36).
 - 19 Всъщност част от цената на билета, която е определена без знанието на въздушния превозвач, не може да се разглежда като необходима за ползването на предлаганите от него услуги.
 - 20 По изложените съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че Регламент № 261/2004, и по-специално член 8, параграф 1, буква а), трябва да се тълкува в смисъл, че цената на билета, която следва да се вземе предвид, за да се определи подлежащата на възстановяване сума, дължима от въздушния превозвач на пътник при отмяна на полет,

включва разликата между платената от пътника сума и сумата, получена от въздушния превозвач, която разлика съответства на комисиона, събирана от лице, действащо като посредник между посочените две лица, освен ако посочената комисиона е определена без знанието на въздушния превозвач, като това обстоятелство следва да се провери от запитващата юрисдикция.

По съдебните разноски

- 21 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (осми състав) реши:

Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 година относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети, и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 295/91, и по-специално член 8, параграф 1, буква а), трябва да се тълкува в смисъл, че цената на билета, която следва да се вземе предвид, за да се определи подлежащата на възстановяване сума, дължима от въздушния превозвач на пътник при отмяна на полет, включва разликата между платената от пътника сума и сумата, получена от въздушния превозвач, която разлика съответства на комисиона, събирана от лице, действащо като посредник между посочените две лица, освен ако посочената комисиона е определена без знанието на въздушния превозвач, като това обстоятелство следва да се провери от запитващата юрисдикция.

Подписи